

Fiskeri- og kystdepartementet
postmottak@fkf.dep.no

Vår dato
16.08.2013

Vår referanse
2008/00383-33

Vår saksbehandler
Jan Birger Jørgensen/93044346

Deres referanse

HØRING - UNNTAK FRA KONDEMNERINGSKRAVET I STRUKTURKVOTEORDNINGEN FOR HAVFISKEFLÅTEN FOR FARTØY SOM SKAL BENYTTES SOM RENE REKETRÅLERE.

Arbeidsutvalget i Norges Fiskarlag har i møte 16. august d.å.behandlet ovennevnte sak og fattet slikt vedtak:

«Norges Fiskarlag viser til Fiskeri- og kystdepartementets høringsnotat av 1. juli d.å. om tiltak for rekeindustrien, hvor det framkommer at høringen skyldes departementets beslutning om å tildele tre nye rekeetrålkonsesjoner, og samtidig tillate at rekeindustrien kan erverve disse tillatelsene.

Som et ledd i denne «tiltaks pakken» for rekenæringen går departementet også inn for å gi unntak fra kravet om kondemnering i strukturkvoteordningen for havfiskeflåten hvis fartøyet blir benyttet videre med rekeetråltillatelse, og ikke nyttes i annet adgangsregulert fiske. Samtidig tar departementet sikte på å stramme inn på håndhevelsen av konsesjonsforskriften § 7-1 sin bestemmelse om at spesielle tillatelser kan tilbakekalles dersom det ikke er registrert levering av fangst fra fartøyet i henhold til tillatelsen.

Norges Fiskarlag finner det positivt at Fiskeri- og kystdepartementet viser vilje til å bidra for å løse utfordringene til rekenæringen, både på sjø og land, men Fiskarlaget stiller et stort spørsmål ved om tildeling av tre nye rekeetråltillatelser vil avhjelpe de utfordringer rekenæringen står overfor. Dette forslaget gjenspeiler heller ikke de mulige tiltakene som har vært drøftet mellom næringsorganisasjonene og departementet i tidligere møter om denne saken.

Fiskarlaget mener at det er avgjørende at departementet også utviser handling knyttet til å justere flere av de reguleringstekniske bestemmelsene som vanskeliggjør rekeetrålfisket, og det tenkes på yngelinnblandingskriteriene, prosedyrene for åpning og stengning av fiskefelt, sjekkpunkt, ilandføringsplikt, fellesforvaltning og gjensidig soneadgang. Fiskarlaget er av den oppfatning at det i første rekke er gode løsninger her som kan sikre en lønnsom rekenæring på sikt.

Tildeling av nye rekeetråltillatelser

Fiskarlaget konstaterer at Fiskeri- og kystdepartementet i medhold av deltakerloven § 16, første ledd, og konsesjonsforskriften § 3-1, har besluttet at det skal lyses ut tre nye rekeetråltillatelser.

Under henvisning til ICES beskriver departementet at rekebestanden i Barentshavet vurderes som relativt god. Forskerne anbefaler et fangstuttak på opptil 50.000 – 60.000 tonn, mens samlet årlig fangstkvantum bare har vært ca. 23.000 tonn de siste årene. Departementet viser til at det per i dag er 51 fartøy med gyldige rekeetråltillatelser, men at det bare var 19 fartøy som leverte reker i 2012.

Fiskeri- og kystdepartementet konkluderer derfor med at rekenæringens problem i dag først og fremst er knyttet til at flåten (kombinerte torsk- og rekestrålere) finner det mer lønnsomt å fiske torsk eller andre fiskearter fremfor å fiske reker.

Norges Fiskarlag deler ikke Fiskeri- og kystdepartementets beskrivelse av situasjonen, og grunnlaget for utlysingen av nye rekestrålkonsesjoner. Selv om ICES mener at rekebestanden er i rimelig god forfatning, er tilgjengeligheten av reker i Barentshavet svært dårlig. Erfarne rekefiskere karakteriserer tilgjengeligheten av reker på rekefeltene i Barentshavet som svært dårlig for øyeblikket. Dette illustreres også av lave fangstrater i rekefisket i år. Dette kan tyde på at ressurs situasjonen for reker er betydelig svakere enn det ICES legger til grunn. Det er også mye som tyder på at rekebestanden gradvis har flyttet seg nord og østover de siste årene, og den gjenværende rekeflåten er blitt mer og mer avhengig av den knappe kvoten Norge har byttet til seg av reker i russisk sone.

I dag er det kun to rene norske rekestrålere tilbake i flåten, mens det for få år siden var 15 - 20 strålere som drev ren rekestråling i Barentshavet. Dette illustrerer klart de utfordringene denne flåten har hatt. Det er manglende lønnsomhet som har vært den viktigste årsaken til denne utviklingen, og vanskelige rammebetingelser for utøvelsen av rekefisket. Det er ikke korrekt, slik departementet gir uttrykk for, at de kombinerte torske- og rekestrålerne velger å fiske torsk og annen hvitfisk i stedet for reker fordi dette er mer lønnsomt. De fleste kombinerte torske- og rekestrålerne har ledig kapasitet, og de velger bort rekefisket fordi det ikke er lønnsomt. I en situasjon der det er få rekefelt med drivverdige forekomster, vil dessuten økt deltakelse i fisket svekke driftsgrunnlaget for de fartøyene som satser i rekefisket i dag.

Fiskeri- og kystdepartementet viser til at bare 19 fartøy av totalt 51 fartøy med rekestråltillatelse fisket reker i 2012. Dette er en god illustrasjon av at det ikke er mangel på rekestråltillatelser som er utfordringen for rekestrålflåten i dag. Dersom departementet mener at rekeindustrien gjennom eierskap av fartøy har bedre forutsetninger for å sikre lønnsom drift av fartøyene, hadde det vært mer naturlig å åpne opp for at industrien kunne erverve eksisterende rekestråltillatelser, fremfor å tildele nye.

Gjeldende situasjon i rekenæringen viser med tydelighet at det ikke er noen enkel sak å drive rekestrålere i dag, og Fiskarlaget ser ikke at det skal være enklere for rekeindustrien på land enn fiskebåtredier som har vært i næringen i en årrekke. Norges Fiskarlag går derfor imot at det skal gis unntak fra aktivitetskravet i deltakerloven for å gi rekeindustrien eierskap til rekestrålfartøy.

Norges Fiskarlag mener under henvisning til Ot.prp. nr. 67 (1997-98) at det ikke har vært intensjonen å stimulere til at industrien skal eie rekestrålere, slik dette høringsforslaget kan tolkes.

Fiskarlaget vil også trekke fram at dersom utviklingen med en mer østlig utbredelse av reker fortsetter, spesielt når det gjelder fangstbare forekomster, vil belastningen på den knappe rekekvoten i russisk sone bli enda større, og true ressursgrunnlaget for de få gjenværende fartøyene som fortsatt satser i rekefisket.

Unntak fra kondemneringskravet

Fiskeri- og kystdepartementet erkjenner i høringsnotatet at det kan være en utfordring å få finansiering av en ren rekestråler. Departementet foreslår derfor å åpne for unntak fra kravet om kondemnering i strukturkvoteordningen for havfiskeflåten hvis fartøyet blir benyttet videre med rekestråltillatelse og ikke nyttes i annet adgangsregulert fiske.

Fra næringen har det ved ulike anledninger på generelt grunnlag blitt argumentert med at kondemneringskravet ved bruk av strukturkvoteordningen i havfiskeflåten bør fjernes. Det har også vært fremmet forslag om å ta bort kondemneringskravet i § 3-5 i konsesjonsforskriften ved sammenslåing av rekestråltillatelser. Heller ikke dette forslaget er imøtekommet av myndighetene.

Norges Fiskarlag er derfor overrasket over at Fiskeri- og kystdepartementet nå fremmer et forslag om unntak fra kondemneringskravet i tilknytning til utlysingen av nye rekestråltillatelser. Norges Fiskarlag

vil fraråde, ikke minst av miljø- og sikkerhetshensyn, å stimulere til at «kondemnabile» fartøyer blir satt inn i det værmessig krevende rekefiske i Barentshavet. Fiskarlaget er av den oppfatning at det vil være svært vanskelig å få finansiert et nyere fiskefartøy som unntas fra kondemneringskravet dersom det tinglyses at fartøyet ikke kan nyttes i annet adgangsregulert fiske.

Norges Fiskarlag er positiv til en dialog med departementet om kondemneringskravet i strukturkvotordningen, men finner ikke å kunne støtte forslaget om å gi dispensasjon fra kondemneringskravet for fartøy som kun skal nyttes som reketralere. Det vil også kunne være en risiko for at disse fartøyene etter noen år kan bli solgt ut av landet, og kommer inn igjen i rekefiske i Barentshavet under utenlandsk flagg. En slik utvikling er ikke norsk rekenæring tjent med.

Tilbakekall av passive tillatelser

Fiskeri- og kystdepartementet foreslår å gi en instruks knyttet til håndhevelse av bestemmelsen om å tilbakekalle reketraltillatelser dersom det ikke er registrert levering av fangst fra fartøyet fisket i henhold til tillatelsen. Det fremgår av konsesjonsforskriftens § 7-1 om tilbakekall av spesiell tillatelse ved passivitet at Fiskeridirektoratet kan tilbakekalle en spesiell tillatelse dersom det i løpet av kalenderåret samt de to foregående årene ikke er registrert levering av fangst fra fartøyet fisket i henhold til tillatelsen.

Norges Fiskarlag støtter at Fiskeri- og kystdepartementet utarbeider en egen instruks om dette, og legger til grunn at fiskeflåten vil forholde seg til dette.»

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Birger Jørgensen

Elling Lorentsen

Kopi til: Medlemslagene
Landsstyrets medlemmer
Fiskeridirektoratet